

Smlouvy se zástupci:
Mandátní smlouva

© 2006 - 2007 Michal Černý Ph.D.
www.michalcerny.eu | www.michalcerny.net

Smlouvy se zástupci

- Podstatou podnikatelské činnosti je zastupování zájmů jiného podnikatele
- Právními úkony, jinou činností
- Prodejem výrobků
- Zajištěním možnosti pro uskutečnění obchodu apod.

Smlouvy

- Smlouva mandátní
- Smlouva komisionářská
- Smlouva o zprostředkování
- Smlouva o obchodním zastoupení

Typologie smluv

- S.mandátní, s.komisionářská a s.o zprostředkování = relativní obchody
- (v OZ upravena s.příkazní (§§ 724 – 741) s podtypy o zprostředkování věci - § 733 an., o zprostředkování prodeje věci - § 737 an., s. zprostředkovatelská - §§ 774 - 777)
- S. o obchodním zastoupení = absolutní obchod

Prameny práva

- Obchodní zákoník
- Směrnice (obchodní zastoupení)

Smlouva mandátní - § 566 an. ObZ

- *Mandatář se zavazuje, že pro mandanta na jeho účet zařídí za úplaty určitou obchodní záležitost uskutečněním právních úkonů jménem mandanta nebo uskutečněním jiné činnosti, a mandant se zavazuje zaplatit mu za to úplatu.*
- 1) Jménem mandanta a 2) na jeho účet
- = úkony se přičítají mandantu
- = mandant hradí náklady (viz.dále)

Použití smlouvy

- Advokáti
- Daňoví poradci

- Oblíbená v praxi i u zmocněnců v obchodních záležitostech

Podstatné části, forma

- Strany (mandant + mandatář), závazek uskutečnit činnost – určitá obchodní záležitost, závazek zaplatit úplatu (určitá úplata)
- Neformální smlouva

Způsob výkonu mandátní činnosti

- Právní úkon/y
- Jiná činnost – např. publikace na určitém místě ...
- Na rozdíl od smlouvy o dílo nemusí být u mandátní smlouvy výsledek hmotně zachycen
- Povinnost odborné péče (§ 567) – mandatář je povinen informovat mandanta o okolnostech, které mohou mít vliv na jeho rozhodování

Pokyny mandanta

- Pokyny a zájmy mandanta jsou základním vodítkem pro výkon činnosti
- Rozhodující pro výkon činnosti
- Pokud je mandatář zná nebo musí znát
- Kdy je možné se odchýlit?
 - 1) Je-li to v naléhavě nezbytné v zájmu mandanta
 - 2) mandatář nemůže obdržet jeho souhlas
 - 3) není-li odchýlení zakázané smlouvou nebo mandantem (pokyn mandanta)

Osobní výkon činnosti mandatáře

- Obecně není závazek mandatáře osobní povahy, smlouva to ale může stanovit
- Za jednání substituta odpovídá mandatář jako by jednal sám
- Mandatář rovněž odpovídá za škodu způsobenou tím, že nevykonal záležitost osobně, ačkoliv tak učinit podle smlouvy měl

Podklady

- Informace + věci – mandant povinen předat, ledaže z povahy vyplývá, že je má zajistit sám mandatář
- Plná moc – vždy, když zařízení záležitosti záleží v právních úkonech
- Plná moc může být samostatně, ale i ve smlouvě samotné (není praktické ve vztahu ke třetím osobám)
- Pokud plná moc nebyla udělena, nelze ji nahradit převzetím závazku jednat jménem mandanta (ani v případě, že třetí osoba o závazku ví)

Odpovědnost za škodu na věcech § 570

- Věci převzaté od mandanta
- Věci převzaté pro mandanta (vlastnictvím mandanta)
- Odpovědnost nevznikne, pokud mandatář nemohl odvrátit škodu ani při vynaložení odborné péče
- Povinnost pojistit – jen když je dohodnutá ve smlouvě nebo na základě pokynu mandanta
- Pojištění na vrub mandanta (tzn. mandatáři bude uhrazeno)

Úplata

- Sjednaná úplata (§ 566)
- Je-li výkon činnosti předmětem výkonu mandátáře, má se za to, že úplata byla smluvena (§ 566)
- Úplata obvyklá – v době uzavření smlouvy za činnost obdobnou, kterou mandatář vykonal (§ 571)
- Úplata určená podle právního předpisu – např. advokáti, patentoví zástupci apod.

Vznik nároku na úplatu

- Pokud činnost řádně vykonal
- Bez ohledu na výsledek (nestanoví-li smlouva jinak)

Náklady na výkon mandátní činnosti

- Mandant je povine uhradit mandatáři náklady, které účelně vynaložil v souvislosti s vyřizováním záležitosti
- Kromě: nákladů, u kterých z povahy vyplývá, že jsou zahrnuty v úplatě (§ 572)
- Záloha: Pokud mandatář očekává vynaložení značných nákladů (§ 571)

Závazky třetí osoby

- Mandatář neodpovídá za porušení povinnosti třetí osobou, se kterou jedná (pozor – odlišit od substituta)
- Mandatář se ovšem může v mand. smlouvě za jejich splnění zaručit (§ 573) – *není jasné, zda-li odpovídá nebo ručí*

Ukončení smlouvy

- Splnění (= zařízení záležitosti)
- Odstoupení
- Výpověď – tuto smlouvu je možné vypovědět, ObZ stanoví pravidla v §§ 574 a 575 pro strany odchylně
- Smrtí mandatáře F.O.
- Zánikem mandatáře P.O.

Výpověď mandantem

- Kdykoliv
- Částečně nebo plně
- Výpověď nabývá účinnosti dnem, kdy se o ní mandatář dověděl nebo mohl dovědět
- Mandatář musí dále:
 - 1) upozornit mandanta na upozornit na hrozící škodu a opatření, kterými ji lze minimalizovat (vč. následků)
 - 2) nepokračovat dále v činnosti
- I když byla s.vypovězena, má mandatář právo na úhradu nákladů a přiměřené části odměny za činnost, kterou vykonal do účinnosti výpovědi

Výpověď mandatářem

- Může vypovědět i mandatář
- Účinnost výpovědi mandatáře ke konci měsíce následujícího po měsíci, ve kterém byla výp.doručena mandantu
- Mandatář je povinen upozornit na škodu a na opatření k odvrácení
- Pokud taková opatření nemůže učinit mandant sám, je k jejich provedení mandatář povinen
- Nárok na úhradu nákladů a na přiměřenou část odměny

Použití ustanovení o mandátní smlouvě

- Ustanovení ObZ o mandátní smlouvě se použijí obdobně na úpravu vztahu mezi členem orgánu společnosti a společností, není-li uzavřena smlouva o výkonu funkce (§ 66 ObZ)
- Ustanovení §§ 567 – 575 se použijí v závazkových vztazích přiměřeně, pokud z úpravy v ObZ plyne povinnost zařídit určitou záležitost na účet jiného, ledaže zákon stanoví jinak
